

послуг, однак те, що входить до обов'язку і інтересів постачальника було введено як обов'язкову додаткову послугу для споживача. Такий підхід до права отримувати послугу порушує свободу людини до обрання послуг, які вона реально бажає отримувати і фактично споживає.

8. Монопольний стан постачальників основних житлово-комунальних послуг обмежує права людини на отримання якісних послуг, та дає можливість на протизаконні дії постачальникам, як наприклад, відключення від постачання газу під'їзду дома, якщо один чи кілька мешканців цього будинку мають заборгованість за послуги газу.

9. Законодавство, що регулює монопольні сфери житлово-комунальних послуг змінює в односторонньому порядку ціноутворення послуг без будь-яких врахувань думок населення.

10. Право громадян на якісне газопостачання споживачам фактично важко захистити, оскільки таке газопостачання є змінним, зафіксувати різницю цього газу також важко за певними критеріями (як запах, тепловіддача, тиск тощо), що є важливими для кожного споживача.

11. Проблема самоорганізації населення в ОСББ останнім часом набуває особливого значення, оскільки державні органи не можуть втручатися у діяльність такого суб'єкт господарювання, а отже, проблеми, пов'язані із свавіллям виконавчих органів ОСББ покладаються головним чином на співвласників такого будинку, а також через звернення їх у суд та до правоохоронних органів.

Аналіз судових справ у цивільних судах виявив наступні проблеми захисту прав людини у спорах про житлово-комунальні послуги:

➤ Кожна послуга вимагає, щоб суддя поринув у технічні особливості надання такої послуги, і пов'язав їх з економічними показниками, що як правило, відбувається у незначній частині справ, про що свідчать обґрунтування рішень суддів у постановках та ухвалах.

➤ Як правило, спори про житлово-комунальні послуги – це спори про стягнення заборгованості у малозначимих справах, визначені як такі за сумою спору. Як правило, якщо суд першої інстанції та апеляція приділили мало уваги або виявили упередженість до боржника, то розраховувати на розгляд Верховним Судом не доводиться, оскільки, як правило, такий суд не визнає такі справи як такі, що мають виключне значення для сторони або значення для правової бази. Разом з тим, Верховний Суд має суперечливі постанови з подібних питань відносно спорів про житлово-комунальні послуги.

➤ Рішення суддів, особливо Верховного Суду, щодо вирішення економічних сторін (розрахунків, стягнення) житлово-комунальних послуг за конкретною справою мають значення для вирішення майбутніх справ, доходів компаній-постачальників. Отже, суди дуже обережно виносять рішення з багаторічними переглядами справи, у тому числі з прийняттям рішень на користь постачальника послуг, не зважаючи, що таке рішення може порушувати права людини.

Шубенок Тамара Іванівна

викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін

Кравчун Злата Вадимівна

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВА СИСТЕМА У СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

Актуальність даної теми полягає в тому, що правова система Сполучених Штатах Америки є чи не найвпливовішою у світі, а тому її дослідження й адаптуватися в її особливостях допоможуть юристам-міжнародникам в удосконаленні практики нашої країни з країнами світового суспільства взагалі і зі Сполученими Штатами Америки.

Метою статті є дослідження особливостей правової системи та забезпечення регулювання законодавства в Сполучених Штатах Америки.

Роль і значимість правової системи обґрунтовані багатьма вченими-юристами: В. Бернхем, Р. Давід, Б. Клементс, В. Фозекош, С.В. Боботов, І.Ю. Жигачов, О.В. Зайчук, С.Д. Гелей, О.В. Ріяка, М. І. Абдуллаєва, С. С. Алексєєва, О. М. Бандурки, М. О. Баймура-

това, А. М. Васильєва, О. Б. Венгерова.

Правова система США починає формуватись ще у XVII — XVIII ст. в умовах світового колоніалізму і зберегла свої первинні особливості до сьогодні.

Правова система США увібрала в себе багато особливостей англійського загального права та формувалась під впливом юридичних традицій Королівства Англія. Так, вона має структуру, аналогічну структурі загального права. Тому вона і належить до тієї ж правової сім'ї, що й англійське право. Однак американське право пройшло більш ніж двохсотрічний шлях самостійного розвитку, в процесі якого запозичені англійські правові інститути зазнали істотних змін. Як наслідок, у США склалась нова правова система, особливості якої полягають у федеральному устрої держави, наявності писаних конституцій, та специфікою соціально-економічного та політичного розвитку.

Головним законом країни виступає Конституція США, яка є однією із найдавніших чинних на цей час конституцій країн світу. Вона була прийнята в 1787 р. та набула чинності 4 березня 1789 р. Конституція США гарантує громадянам основні права та свободи: недоторканність особистості, житла, майна, свободу віросповідання, слова та друку тощо. В Конституції чітко зафіксований принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову, які діють відповідно до своїх повноважень та незалежно одна від одної. Починаючи з 1789 р. до Конституції США було внесено 27 поправок, перші 10 з яких були прийняті в 1791 р. і разом утворили відомий "Біль про права" [1]. Цей документ був схвалений Конгресом у 1789 р. і ратифікований 11 штатами до кінця 1791 р.

Етапи формування правової системи:

I етап — етап колоніального права (На цьому етапі відбувається становлення прецедентного права в американських колоніях Королівства Англія).

II етап — становлення правової системи США як самостійної (Першим важливим кроком для цього стало прийняття у 1787 році федеральної Конституції та окремих Конституцій штатів, що увійшли до складу США).

III етап — суттєві зміни у правовій системі (Подальший розвиток правової системи США продовжується після **громадянської війни 1861—1865 рр.** Були прийняті нормативні акти, що законодавчо закріплювали наслідки війни — скасування рабства, надання чорношкірим права голосу тощо).

IV етап — період набуття системою сучасного вигляду (У 1954 році скасовується практика расової сегрегації — завдяки рішенням Верховного Суду США у справі Браун проти Ради з питань освіти. Починаючи з 60-х років XX ст. створюються програми позитивних дій, що мають на меті забезпечення рівних можливостей для усіх американців незалежно від етнічного походження, раси, статі, віку, стану здоров'я, сексуальної орієнтації. Для втілення у життя цих ідей приймається багато актів, зокрема, Закон про громадянські права 1964 року, Закон про вікову дискримінацію при працевлаштуванні 1967 року.[2]

Судова влада має велике значення і наділена широким обсягом компетенції. Суди штатів здійснюють юрисдикцію незалежно один від одного. Нерідкими є випадки, коли суди штатів приймають в аналогічних справах різні рішення, іноді протилежні [3]. Остання обставина призводить до колізії між рішеннями судів штатів і федеральних судів, яким підвідомчі певні категорії справ. Проте, керуючись принципом конституційної спільності штатів, американські юристи прагнуть урахувати рішення, раніше прийняті в інших штатах, особливо в тих випадках, коли в праві свого штату відсутній відповідний прецедент. Інститут присяжних зберіг у США більше значення, ніж в Великобританії, де скорочена юрисдикція присяжних і вони поставлені у більшу залежність від судів, ніж це було раніше. Втручання інституту присяжних у США передбачено VII поправкою до Конституції.

Правова система США значною мірою походить від англійського загального права, тому вона і належить до тієї ж правової сім'ї, що й англійське право. Але американське право пройшло більш ніж двохсотрічний шлях самостійного розвитку, унаслідок цього в США склалась нова правова система.

Сучасна правова система США має бути охарактеризована під кутом зору таких особливостей:

1. Американське право існує та розвивається на двох рівнях — штатів та федерації. Це пов'язано із федеральною структурою США. Тобто, штати, які входять до складу США, мають досить широку автономну компетенцію. У межах цієї компетенції вони створюють власне законодавство та власну систему прецедентного права. Тому можна говорити, що у США існує 51 система права: 50 у штатах та одна на рівні федерації. Також суди кожного зі штатів здійснюють свою юрисдикцію незалежно один від одного, згідно власного законо-

давства. Саме це і вносить деякі розбіжності у право країни, оскільки дане законодавство у багатьох аспектах є різним.

2. Важливе значення федеральної Конституції. Конституцію США необхідно розглядати як Основний закон, котрий визначає ті загальні засади, на яких ґрунтується суспільство. Даний акт виступає як вираз суспільного договору, що легітиміє владу та поєднує громадян. Конституція США має найвищий авторитет, а тому жодна людина чи гілка влади не можуть ігнорувати її.

3. Велика питома вага і більше значення законодавства у правовій системі США порівняно зі статутним правом в Англії. Це пов'язано насамперед з наявністю писаної Конституції США та конституцій штатів [4].

4. Суворе дотримання принципу поділу влади. Це означає, що жодна з гілок влади не повинна виходити за межі своєї компетенції, що визначена у Конституції. Цей принцип і вважається провідним у Конституції США. Саме завдяки йому у США не діє принцип верховенства парламенту, який діє у Великій Британії.

5. Судовий контроль за конституційністю законів. Конституція не містить положення про те, що судова гілка має право контролювати законодавчу і виконавчу гілки. У 1803 році під час розгляду справи Марбері проти Медісона Верховний Суд в особі головного судді Джона Маршалла постановив, що Конституція є верховним законом і його необхідно дотримуватись, а також було вказано, що Основному закону притаманне право судового нагляду. У наш час судовий нагляд використовується досить активно.

6. Більш вільна дія правила прецеденту (доктрини *stare decisis*). Вищі судові інстанції штатів і Верховний Суд США ніколи не були зв'язані своїми власними прецедентами. Звідси – їхня велика свобода у процесі пристосування права до мінливості життя залежно від конкретних обставин.

Отже, можна зробити висновок, що правова система США зазнала значного впливу від англійського права, проте в силу історичних подій та особливостей самої держави, правова система США є особливою, з наведеними вище ознаками. Правова система США є одним із найяскравіших представників англосаксонської системи права. Можна стверджувати, що система США пройшла свій особистий унікальний цикл розвитку.

---

1. <http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution.html>.

2. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін.

3. Мідор Даніел Джон. Суди в Сполучених Штатах / Даніел Джон Мідор ; [переклад на укр. мову з 2-го стереот. вид-ня 1992 р.] // Інформаційне агенство Сполучених Штатів. – 85 с.

4. Сухарев А.Я. Правовые системы стран мира: Энцикл. справ. / [Ф.М. Решетников, У.Э. Батлер, В.В. Бойцова и др.]; отв. ред. А.Я. Сухарев. – 3-е изд., перераб. и доп. М.: НОРМА, 2003. 976 с.

Підпригора Карина Борисівна

студентка магістратури
юридичного факультету

Науковий керівник:

Грибан Віталій Григорович

доктор біологічних наук, професор

(Дніпровський державний
університет внутрішніх справ)

АНАЛІЗ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Актуальність дослідження викликана високим рівнем виробничого травматизму в Україні порівняно з розвиненими країнами та відсутністю дієвих шляхів мотивації працівників до безпечних умов праці.

Метою роботи є розробка засад заохочення працюючих до забезпечення та підтримки здорових та безпечних умов праці на виробництві.

В даний час, у зв'язку з інтенсивністю розвитку виробничих процесів, появою і розвитком нових видів діяльності, охорона праці набуває все більшого значення. Дотримання її основних принципів виступає в сучасному світі ефективним інструментом, що дозволяє